

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ІНКЛЮЗИВНИЙ ТУРИЗМ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	A7 «Фізична культура і спорт»
Рік підготовки:	4
Семестр викладання:	осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

к.пед. наук, доцент, Заслужений тренер України Адирхасва Л.В.

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри фізичної культури і спорту

посада

adyrkhaieva@snu.edu.ua

електронна адреса

+380686431363

телефон

месенджер

за розкладом

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором;

2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу: дати здобувачам вищої освіти базові знання теорії і практики створення інклюзивного (доступного) туристичного продукту, формування умінь і навички техніки обслуговування осіб з особливими потребами, ознайомити студентів із правилами толерантного відношення до усіх споживачів туристичних послуг, навчити умінню правильно застосовувати принципи універсального дизайну, організовувати екскурсійну діяльність для осіб з інвалідністю.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- оволодіння теоретичними і практичними навиками інклюзивного (доступного) туризму; вивчення міжнародної та національної нормативно-правової бази; знати чіткі вимоги до формування сприятливого середовища для осіб з особливими потребами та об'єктів туристичної інфраструктури; набути відповідних навичок з обслуговування туристів з особливими потребами.

Згідно з вимогами ОПП здобувачі повинні:

знати:

- підходи до визначення та класифікації спеціалізованих видів туризму;
- основні форми і види туризму, здійснювати їх класифікацію;
- принципи і методи організації та технології обслуговування туристів, процес обслуговування туристів з інвалідністю;
- сучасні тенденції та регіональні пріоритети розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів;
- законодавчо-правові, технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості спеціалізованих видів туризму;

вміти:

- застосовувати основні положення туристичного законодавства щодо інклюзивного суспільства та фахові знання на практиці;
- аналізувати туристичний потенціал територій;
- розрізняти туристську мотивацію та проявляти толерантність у сфері гостинності;
- технологічно забезпечити процес створення турпродукту для різних видів спеціалізованого туризму;
- шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел;
- розрізняти види туристських ресурсів для різних видів спеціалізованого туризму;
- використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- визначати атрактивність туристських об'єктів;
- розробляти, просувати та реалізовувати доступний туристичний продукт;
- організовувати надання інклюзивних освітніх послуг та працювати з особами з інвалідністю.

**Результати
навчання:**

Передумови до початку вивчення:

Базові знання та уявлення з «Анатомія», «Фізіологія людини», «Біохімія», «Фізіологія рухової активності», «Теорія та методика фізичного виховання», «Медико-соціальних основ здоров'я» тощо.

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних **компетентностей**:

- уміння застосовувати фахові знання на практиці, тобто створювати доступні туристичні продукти та екскурсії з урахуванням потреб туристів із різними нозологіями;
- розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів;
- здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання доступного, інклюзивного туристичного продукту;
- здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал щодо інклюзивного туризму.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	СОЦІАЛЬНА ІНКЛЮЗИЯ ЯК ШЛЯХ ДО СТВОРЕННЯ «СУСПІЛЬСТВА ДЛЯ ВСІХ» В УМОВАХ ПРОТИДІЇ АГРЕСІЇ РОСІЇ	денна 2/0/4 заочна 0,5/0/0,5	Інвалідність і суспільство, принципи соціальної відповідальності та громадської свідомості в сучасних умовах протидії агресії росії. Розбудова інклюзивного суспільства, мейнстрімінг інвалідності та принципи толерантності в демократичному суспільстві. Законодавчо-правові аспекти в сфері інклюзії (інклюзивного туризму)	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
2.	ІНКЛЮЗИВНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ТУРИЗМ: НЕДИСКРІМІНАЦІЙНІСТЬ, БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ ТА ДОСТУПНІСТЬ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ.	денна 4/0/4 заочна 0,5/0/0,5	Сутність та зміст інклюзивного туризму як засобу соціально-психологічної реабілітації людини в сучасному світі. Розвиток інфраструктури та інформаційна доступність як основний фактор створення безбар'єрного середовища з дотриманням стандартів якості обслуговування та міжнародних норм безпеки. Міжнародний досвід розвитку інклюзивного туризму як однієї з актуальних форм серед видів туризму.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
3.	АКТИВНИЙ ВІДПОЧИНОК ТА	денна 2/0/4	Історія рекреації для людей з інвалідністю в світі та Україні.	Участь в обговоренні

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
	СУПРОВІД ТУРИСТА З ІНВАЛІДНІСТЮ.	заочна 0,5/0/0,5	Дискримінація, бар'єри і доступність : проблеми та шляхи вирішення. Методологічні основи розробки туристичних маршрутів для категорії туристів з інвалідністю (відповідальність за результати та виклики в екстремальних ситуаціях).	Тести Індивідуальні завдання
4.	ЗЕЛЕНИЙ(ЕКОЛОГІЧ НИЙ) ТУРИЗМ ЯК ВИД ТУРИЗМУ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ: КОМУНІКАЦІЇ, БЕЗПЕКА, ДОСЯЖНІСТЬ, УЖИТКОВІСТЬ.	денна 4/0/4 заочна 0,5/0/0,5	Екотуризм як важлива складова стратегії сталого розвитку України. Сучасні види екотуризму та екотурів в Україні та світі. Місця природного екотуризму в Україні: відпочинок та створення інклюзивного простору. Туристичний маршрут «Лісогорський форт» без бар'єрів.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

Рекомендована література

Основна література

1. Загальна декларація прав людини, 1948.
2. Конвенція Міжнародної організації праці № 81 1947 року про інспекцію праці у промисловості й торгівлі URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/993_036.
3. Конвенція про права дитини, 1989.
4. Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для осіб з інвалідністю. Резолюція. Прийнята Генеральною Асамблеєю ООН, 1993.
5. Декларація ООН про права інвалідів URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_117.
6. Про першочергові заходи щодо створення сприятливих умов життєдіяльності осіб з обмеженими фізичними можливостями : Указ Президента України № 900/2005 від 01.06.2005 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/900/2005>.
7. Копенгагенська декларація про соціальний розвиток, 1995.
8. Декларація принципів толерантності // ЮНЕСКО, 1995 р.
9. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю, 2006.
10. Комітет з прав осіб з особливими освітніми потребами ООН: Зауваження загального порядку № 4 (2016) Поширення: Загальне 2 вересня 2016 р.
11. Про реабілітацію інвалідів в Україні : Закон України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>
12. ДБН В.2.2-17:2006 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення».
13. Закон України «Про туризм» від 18 листопада 2003 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>.
14. Офіційний інтернет-сайт Державної служби туризму і курортів URL: www.tourism.gov.ua.

15. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року № 168-р – редакція від 16.03.2017 URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/ru/cardnpd?docid=249826501>.

16. Концепція розвитку туризму до 2022 року URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws>.

17. Аніщенко А.П., Яріко М.О. Розвиток інфраструктури інклюзивного туризму як результат трансформацій менталітету суспільства (XX – XXI ст.), 2016. URL: <http://socsvit.org/node/61>

18. Барна Н.В., Коротєєва А.В. Інклюзивно-реабілітаційний туризм. Електронний навчальний посібник. К. : 2020. 318 с.

19. Богдан Н.М. Дослідження проблем розвитку інклюзивного туризму : туристська інфраструктура і доступність готельних послуг / Н. М. Богдан, А. С. Соколенко, О.А. Москаленко // Науковий журнал «Приазовський економічний вісник». 2018. № 5. С. 280–287.

20. Белоусова Н.В. Впровадження інклюзивного туризму в соціально-реабілітаційну систему України / Н. В. Белоусова // Науковий журнал «Молодий вчений». Херсон : ТОВ «Видавничий дім «Гельветика». №2 (42) лютий, 2017 р. С.14-17.

21. Бейдик О.О. Унікальна Україна: географія та ресурси туризму : навч. посіб. / О. О. Бейдик, Н. О. Новосад. К. : Альтерпрес, 2013. 572 с.

22. Додаткова

1. Inclusive Tourism Marketing Toolkit. Workbook for collecting key information on Accommodation and Resorts [Electronic resource]. URL : http://www.keroul.qc.ca/DATA/PRATIQUEDOCUMENT/166_fr.pdf.

2. John G. C. Kester. 2011 International Tourism Results and Prospects for 2012 / John G. C. Kester // UNWTO News Conference HQ [Źródło elektroniczne]. 2012. 16 January – Stiezka do stepu: http://dtxtq4w60xqpww.cloudfront.net/sites/all/files/pdf/unwto_q_fitur12_jk_2pp_0.pdf. .

Методичне забезпечення

1. Текст лекцій з дисципліни «Інклюзивний туризм» (для здобувачів спеціальності А7 Фізична культура і спорт.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання здобувач може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів	
	Для денної форми навчання	Для заочної форми навчання
Участь в обговоренні	20	10
Тести	30	30
Індивідуальні завдання	10	20
Заліковий тест	40	40
Разом	100	

Додаткові бали: проходження курсів на інших платформах з викладенням сертифікату (1 курс = 5 бал.)

1) Розуміння покращення послуг у сфері охорони здоров'я <https://www.open.edu/openlearn/health-sports-psychology/understanding-service-improvement-healthcare/content-section-0?active-tab=description-tab>

2) Рухова активність: сімейна справа Physical activity: a family affair
<https://www.open.edu/openlearn/health-sports-psychology/physical-activity-family-affair/content-section-0?active-tab=description-tab>

Шкала оцінювання здобувачів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90-100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань здобувач має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Здобувач може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу здобувачу можуть бути зараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Поведінка в аудиторії:

На заняття здобувачи вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять здобувачи:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань здобувачи:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.